

عنوان مقاله:

هماهنگی حقوقی قراردادهای نفتی ایران از نظر قوانین ایران و انتقادات از چارچوب قراردادهای IPC

محل انتشار:

هفتمین کنگره ملی در علوم انسانی (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

اسماعیل شهبازی فر - گروه حقوق، دانشکده علوم انسانی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران

خلاصه مقاله:

صنعت نفت تا کنون سه نوع قرار داد بین المللی را در حوزه اکتشافات و توسعه میادین نفتی تجربه کرده است. مالکیت نفت به عنوان یکی از مهم ترین در شیوه بهره برداری از آن است. برای این که یک شرکت یا شخص حقوقی بخواهد قراردادی در خصوص اکتشاف یا توسعه میادین نفت و گاز منعقد نماید ابتدا باید مشخص شود که چه شخص یا مقامی حق انعقاد چنین قرار دادی را دارد در فقه، نفت و مانند آن را از معادن دانسته اند، فقهای عظام معدن را نه به معنای اسم مکان بلکه به معنای آنچه از زمین خارج می شود و دارای ارزش است در نظر گرفته اند. معادن از انفال است و ملک امام است، در خصوص مالکیت این معادن گفته اند که: (در فقه امامیه این دسته از معادن جزء انفال و متعلق به امام است، فلذا امام میتواند آن را به هرکس که صلاح میدانند اقطاع دهد، زیرا به صلاح امور آگاه است، اما در زمان غیبت امام، سلطان (حکومت اسلامی) فقط در صورتی میتواند آن را به اقطاع واگذار نماید که منجر به ضرر عموم مسلمین نباشد. قانون نفت مصوب ۸/۵/۱۳۵۳ در ماده ۳ مقرر نمود که منابع نفتی ایران ملی است، به این معنی که مالک این منابع ملت ایران است و دولت به نیابت از ملت اعمال این حق را از طریق شرکت ملی نفت ایران انجام می دهد. در نظام مالکیت و حاکمیت بر نفت در بیانه های سازمان ملل ابتدا در ۲۱ دسامبر سال ۱۹۵۲ مجمع عمومی سازمان ملل بیانه شماره ۶۲۶ را صادر نمود که به موجب آن مقرر شده بود که: ((حق ملت ها در استفاده و بهره برداری از ثروت های ملی و منابع طبیعی جزء لاینفک حاکمیت آنان است.)) اولین بار در ایران در سال ۱۹۶۶ قراردادی فی ما بین شرکت نفت ایران و شرکت فرانسوی امور و تحقیقات نفتی به منظور انجام خدمات فنی و مالی نوع جدید قراردادی تحت عنوان قراردادهای خدمت منعقد گردید. قراردادهای خدمت در صنعت نفت از یک رابطه قراردادی با سابقه نشأت میگیرد که به موجب آن در مقابل خدمات انجام شده اجرت پرداخت میگردد. قرارداد خدمت که در نظام حقوقی ما از آن به عنوان قرارداد پیمانکاری یا اجاره خدمات یاد میشود، یک رابطه قراردادی است که بر اساس آن در قبال خدمات انجام شده اجرت پرداخت میشود. در این قراردادها پیمانکار متعهد به تهیه منابع مالی، انجام عملیات مربوط به اکتشاف و توسعه و تحمل تمامی ریسک های این مرحله میباشد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی قراردادهای بین الملل نفتی کاملاً تغییر یافت و سالهای اولیه انقلاب همکاری با کلیه شرکت های خارجی ممنوع شد. پس از گذراز سالهای سخت جنگ تحمیلی نوعی قرارداد ریسکی خدمت از سال ۱۹۹۴ تحت عنوان قراردادهای بیع متقابل شکل گرفت. مطابق مفاد این قراردادها تمامی هزینه های مورد نیاز برای انجام اموری که در طرح جامع توسعه میدان مورد نیاز است باید توسط شرکت بین المللی نفتی تامین شود. بیع متقابل شکل خاصی از قراردادهای خدماتی است، در این نوع قراردادها حق مالکیت کشور میزبان بر منابع هیدرو کربوری به رسمیت شناخته میشود و کنترل عملیات هزینه و تولید در اختیار دولت میزبان میباشد. نوع جدیدی از قراردادهای نفتی در دولت یازدهم طراحی و تدوین شد. قراردادهای جدی ...

کلمات کلیدی:

کلید واژه: قرارداد، قراردادهای بین الملل نفتی، قراردادهای بیع متقابل، IPC

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2009606>

